

1009/2013

Dokumentin versiot

- [Viitetiedot](#)
- [På svenska](#)

Annettu Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2013

Maa- ja metsätalousministeriön asetuskaloissa, äyriäisissä ja nilviäisissä esiintyvien eläintautien vastustamisesta

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläintaulain (441/2013), ja lääkelain (395/1987) 21h §:n nojalla, sellaisena kuin se on laissa 311/2009:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan kaloissa, äyriäisissä ja nilviäisissä esiintyvien eläintautien ennalta ehkäisyyn, torjuntaan ja leviämisen estämiseen.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä tässä asetuksessa säädetään Gyrodactylus salaris-loisen vastustamisesta, säädetään Tenojoen, Näätämojoen, Paatsjoen, Tuulomajoen ja Uutuanjoen vesistöalueiden suojaamisesta Gyrodactylus salaris-loisen leviämiseltä maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (1376/2004).

Terveystodistusten käytöstä ja terveystodistusmalleista siirrettäessä vesiviljelyeläimiä, niiden sukusoluja ja perkaamattomia kaloja eri terveystodistukseen kuuluvien alueiden välillä tai rajoitusalueelta pois säädetään neuvoston direktiivin 2006/88/EY täytäntöönpanosta vesiviljelyeläinten ja niistä saatavien tuotteiden markkinoille saattamista ja yhteisöön tuontia koskevien edellytysten ja todistusvaatimusten osalta ja tartunnanlevittäjälajien luettelon vahvistamiseksi annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1251/2008.

Vapaaehtoisen terveystarkkailun toteuttamisesta kalojen bakteeriperäisen munuaistaudin valvomiseksi säädetään eläinten terveystarkkailusta sekä eläintautien vastustamisesta eläinten keinollisessa lisäämisessä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (838/2013).

Komission asetuksen (EY) N:o 1251/2008 täytäntöönpanoon liittyvästä viranomaistoimivallasta säädetään eläintautilaissa.

3 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *kaloilla* yläluokkaan Agnatha sekä luokkiin Chondrichthyes ja Osteichthyes kuuluvia lajeja;
- 2) *äyriäisillä* alajaksoon Crustacea kuuluvia vedessä eläviä lajeja;
- 3) *nilviäisillä* pääjaksoon Mollusca kuuluvia vedessä eläviä simpukoita, kotiloita ja pääjalkaisia;
- 4) *onkilammikolla* lampea tai muuta rajattua aluetta, jossa kalojen, äyriäisten tai nilviäisten kantaa ylläpidetään tuomalla siihen kyseisiä eläimiä ainoastaan virkistyskalastusta varten;
- 5) *perkaamattomalla kalalla* verestettyä, kuollutta kalaa, jolta ei ole poistettu sisäelimiä;
- 6) *viljelykaloilla* kaloja, jotka ovat vesiviljelyeläimiä;
- 7) *koristevesieläimillä* kaloja, äyriäisiä ja nilviäisiä, joita pidetään tai kasvatetaan tai jotka saatetaan markkinoille ainoastaan koristetarkoituksiin;
- 8) *taudille alttiilla lajilla* lajia, joka on määritelty kyseessä olevalle taudille alttiiksi vesiviljelyeläimiin ja niistä saataviin tuotteisiin sovellettavista eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista sekä vesieläinten tiettyjen tautien ehkäisemisestä ja torjunnasta annetun neuvoston direktiivin (2006/88/EY, jäljempänä vesiviljelyeläinten terveysdirektiivi) liitteessä IV olevassa II osassa, taikka komission asetuksen (EY) N:o 1251/2008 liitteessä II olevassa C osassa;
- 9) *vektorilajilla* lajia, joka on määritelty kyseessä olevan taudin levittäjäalajiksi komission asetuksen (EY) N:o 1251/2008 liitteessä I;
- 10) *epidemiologisella yksiköllä* yhtä tai useampaa vesiviljelyeläinten muodostamaa ryhmää, johon kuuluvilla yksilöillä on keskenään samansuuruinen riski altistua taudinaiheuttajalle joko vesityksen tai toiminnanharjoittajan toimintakäytäntöjen perusteella;
- 11) *sisävesialueella* järviä, lampia ja sellaisia osia joista ja niiden suistoista, joihin merialueen vaelluskalat eivät voi nousta tai joihin noustakseen niiden on ohitettava vähintään kaksi nousuestettä kalatietä pitkin, sekä pitopaikkoja, joiden tulovesi otetaan mainitulta alueelta tai jotka käyttävät pohjavettä;
- 12) *helposti leviävällä eläintaudilla* vastustettavista eläintauodeista ja niiden luokittelusta annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (843/2013) helposti leviäväksi eläintaudiksi nimettyä tautia; sekä
- 13) *valvottavalla eläintaudilla* 12 kohdassa mainitussa asetuksessa valvottavaksi eläintaudiksi nimettyä tautia.

2 luku

Vesiviljely- ja perkaamotoimintaa koskevan luvan hakeminen

4 §

Vesiviljelytoimintaa koskeva lupahakemus sekä pitopaikan omavalvonnan kuvauksen sisältö

Eläintautilain 56 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa koskevasta hakemuksesta tai sen liitteenä olevasta toiminnan kuvauksesta tulee käydä ilmi vähintään seuraavat tiedot:

- 1) toiminnanharjoittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite;
- 2) pitopaikan tai pitopaikkojen nimet ja entiset nimet, vesiviljelyrekisteritunnukset, käynti- ja postiosoitteet sekä pitopaikkojen toiminnasta vastaavan henkilön nimi, puhelin ja mahdollinen sähköpostiosoite;
- 3) mahdollinen Y-tunnus;
- 4) toiminnan aloittamispäivä;
- 5) pitopaikan tai pitopaikkojen maantieteellinen sijainti, joka on määritelty kansallisesti käytössä olevan koordinaattijärjestelmän koordinaateilla, sekä kunta, kalastusalue ja vesistöaluekoodi;
- 6) sisävesialueella sijaitsevan pitopaikan yksityiskohtaiset tiedot tulo- ja poistovesityksestä;
- 7) tiedot tuotantosuunnasta, josta käy ilmi, harjoitetaanko pitopaikassa mädin haudontaa, emokalatuotantoa, poikastuotantoa, istukastuotantoa, ruokakalatuotantoa, luonnonravintolammikkotuotantoa, ruokaraputuotantoa, poikasraputuotantoa, myyntiä tai luovutusta onkilammikoihin, verestystä, perkaamotoimintaa, jalostusta, suoramyyntiä kuluttajille, rehun valmistusta taikka koristekalojen pitoa tai välitystä;
- 8) pitopaikassa pidettävien vesiviljelyeläinten lajit;
- 9) olemassa olevat luvat ja hyväksymiset, niissä määrätyt tuotantoa koskevat olennaiset ehdot sekä muut lupia ja hyväksymisiä koskevat olennaiset tiedot; sekä
- 10) tuotantotilat eriteltyinä sekä tuotannon enimmäismäärä, jos tätä säännellään.

Hakemukseen liitettävän omavalvonnan kuvauksen tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot:

- 1) toimenpiteet, joilla ennaltaehkäistään tautien leviäminen pitopaikkaan;
- 2) toimenpiteet tautien seuraamiseksi pitopaikassa;

- 3) pitopaikassa esiintyvän eläintautiepäilyn vuoksi suoritettavat toimenpiteet,
- 4) pitopaikassa todetun eläintaudin vuoksi suoritettavat toimenpiteet;
- 5) toimenpiteet, joilla ehkäistään tautien leviämistä pitopaikan sisällä;
- 6) toimenpiteet, joilla estetään tautien leviäminen pitopaikasta alapuoliseen vesistöön ja muihin pitopaikkoihin;
- 7) kuolleiden ja sairaiden kalojen ja mahdollisen perkausjätteen käsittely;
- 8) pohjapiirros pitopaikasta, vesityksestä sekä tulo- ja poistovesityksen sijainnista; sekä
- 9) kuvaus pitopaikan toimintaa koskevaan kirjanpitoon sisältyvistä tiedoista kuten vesiviljelyeläinten hoidoista ja muista eläimille tehtävistä toimenpiteistä, kuolleisuudesta, laitokselle tulevista ja sieltä lähtevistä eläimistä ja sukusoluista sekä pitopaikan puhtaanapidosta.

5 §

Tiettyjen perkaamojen toimintaa koskeva lupahakemus sekä perkaamolta edellytettävän omavalvonnan kuvauksen sisältö

Eläintutilain 56 §:n 1 momentissa tarkoitettua perkaamotoimintaa koskevasta hakemuksesta tai sen liitteenä olevasta toiminnan kuvauksesta tulee käydä ilmi vähintään seuraavat tiedot:

- 1) toiminnanharjoittajan nimi, osoite ja muut yhteystiedot;
- 2) perkaamon nimi ja entiset nimet, käynti- ja postiosoite sekä perkaamon toiminnasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot;
- 3) mahdollinen Y-tunnus;
- 4) toiminnan aloittamispäivä;
- 5) olemassa olevat luvat ja hyväksynnät ja niitä koskevat oleelliset tiedot; sekä
- 6) perkaamon maantieteellinen sijainti, joka on määritelty kansallisesti käytössä olevan koordinaattijärjestelmän koordinaateilla, sekä kunta, kalastusalue ja vesistöaluekoodi.

Hakemukseen liitettävän omavalvonnan kuvauksen tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot:

- 1) perkaamossa käsiteltävät kalalajit;

- 2) kuvaus elävien ja perkaamattomien kalojen säilytyksestä ennen käsittelyä;
- 3) kuvaus perkaamon verestys- ja jätevesien käsittelystä;
- 4) kuvaus perkausjätteiden käsittelystä;
- 5) elintarvikelain (23/2006) 18 §:n mukaisen kirjanpidon kuvaus; sekä
- 6) toimenpiteet tautien seuraamiseksi ja leviämisen ehkäisemiseksi.

3 luku

Vesiviljelyeläinten ja niiden sukusolujen kuljettamista ja luontoon vapauttamista koskevat vaatimukset

6 §

Vesiviljelyeläinten ja niiden sukusolujen kuljettamista koskevat yleiset vaatimukset

Vesiviljelyeläimiä ja niiden sukusoluja saa kuljettaa pitopaikasta vain seuraavin edellytyksin:

- 1) jäljitettävyyden varmistamiseksi vesiviljelyeläinten tai niiden sukusolujen vastaanottajalle tarkoitettussa kuormakirjassa tai muussa vastaavassa asiakirjassa on vähintään tiedot kuljetettavien eläinten tai sukusolujen lajista, lukumäärästä, iästä, keskipainosta, alkuperästä ja omistajasta sekä kuljetuksen lähtöpäivästä ja -paikasta ja aiotusta määränpäästä;
- 2) niistä pitopaikoista, perkaamoista, jalostuslaitoksista ja kuljetussäiliöiden vedenotto- ja vedenpoistopaikoista, joissa kuljetusväline käy, pidetään kirjaa; sekä
- 3) eläinten kuolleisuudesta kuljetuksen aikana pidetään kirjaa.

Kuljetettaessa sukusoluja voidaan vastaanottajalle tarkoitettuun kuormakirjaan tai muuhun vastaavaan asiakirjaan 1 momentin 1 kohdasta poiketen sisällyttää tieto kuljetettavien sukusolujen tilavuudesta lukumäärän ja keskipainon sijaan.

Istutukseen ja jatkokasvatukseen kuljetettavien vesiviljelyeläinten ja niiden sukusolujen tulee olla silmämääräisesti tarkasteltuina terveitä ja elinvoimaisia. Niiden tulee olla peräisin pitopaikasta, jossa vesiviljelyeläinten kuolleisuutta seurataan, ja jossa pidettävien eläinten normaali kuolleisuus pitopaikassa ja sen erillisissä epidemiologisissa yksiköissä voidaan arvioida kirjanpidon perusteella. Kuljetuksen edellytyksenä on lisäksi, että

vesiviljelyeläimet ja sukusolut tulevat pitopaikasta tai epidemiologisesta yksiköstä, jossa ei ole huomattavasti lisääntyntä kuolleisuutta, ellei kuolleisuuden syyksi ole osoitettu jokin muu kuin eläintautiin viittaava tekijä.

Istutukseen ja jatkokasvatukseen kuljetettavien luonnonvaraisista lohikaloista perustettujen emoparvien jälkeläisten tulee olla peräisin emoparvista, jotka on tutkittu IHN-, VHS-, ISA- ja IPN-taudin varalta kielteisillä tuloksilla.

7 §

Alueiden terveystuokat

Eläintautilain 41 §:ssä tarkoitettuun luokkaan 1 (taudista vapaat alueet) kuuluu:

- 1) ISA- ja IHN-taudin osalta koko Suomi; sekä
- 2) VHS-taudin osalta koko Suomi, lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa.

Eläintautilain 41 §:ssä tarkoitettuun luokkaan 3 (alueet, joiden asema taudin suhteen on määrittelemätön) kuuluu KHV-taudin, äyriäisten valkopilkkutaudin, marteilioosin ja bonamioosin osalta koko Suomi.

Eläintautilain 41 §:ssä tarkoitettuun luokkaan 4 (alueet, joilla tautia esiintyy ja joilta se pyritään hävittämään) kuuluu VHS-taudin osalta Ahvenanmaan maakunta.

8 §

Vesieläinten, sukusolujen ja perkaamattomien viljelykalojen siirtäminen eri terveystuokkiin kuuluvien alueiden välillä

Kun vesieläimiä tai sukusoluja siirretään pitopaikkojen välillä tai niitä istutetaan mereen tai vesistöihin, saadaan:

- 1) alueelle, joka on luokiteltu luokkaan 1, 2 tai 4, siirtää kyseiselle taudille alttiisiin lajeihin tai vektorilajeihin kuuluvia eläimiä tai sukusoluja vain alueelta, joka kuuluu kyseessä olevan taudin osalta luokkaan 1; sekä
- 2) alueelle, joka kuuluu luokkaan 3, siirtää kyseiselle taudille alttiita eläimiä tai sukusoluja vain alueelta, joka kuuluu kyseessä olevan taudin osalta luokkaan 1, 2 tai 3.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään, sovelletaan myös perkaamattomien, taudille alttiiden viljelykalojen siirtoihin pitopaikasta perkaamoon, lukuun ottamatta tapauksia, joissa kalat siirretään eläintautilain 55 §:n 2 momentissa tarkoitettun luvan saaneeseen perkaamoon käsiteltäviksi.

Edellä 1 momentissa 1 kohdassa säädetty ei kuitenkaan koske sellaisia vektorilajeihin kuuluvia vesieläimiä, joita on pidetty aluehallintoviraston eläintautilain 57 §:n nojalla

hyväksymässä karanteenissa siihen saakka, kunnes taudin leviämisen riski on laskenut hyväksyttävälle tasolle.

9 §

Vesiviljelyeläinten luontoon vapauttamista koskevat edellytykset

Vapautettaessa vesiviljelyeläimiä mereen tai vesistöihin on sen lisäksi, mitä 6 §:ssä säädetään, huolehdittava siitä, ettei istutuksella lisätä vaaraa IPN-taudin, paisetaudin tai rapuruton taikka muun vesieläimissä esiintyvän taudin leviämisestä istutuspaikan läheisyydessä tai alapuolisessa vesistössä olevaan pitopaikkaan.

Sisävesialueelle saadaan istuttaa BKD-taudille alttiiseen lajiin kuuluvia kaloja ja niiden sukusoluja ainoastaan vastustettavista eläintaudeista ja niiden luokittelusta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 5 §:n 17 kohdassa tarkoitetulla alueella sijaitsevasta pitopaikasta tai pitopaikasta, joka kuuluu eläinten terveystarkkailusta sekä eläintautien vastustamisesta eläinten keinollisessa lisäämisessä annetun valtioneuvoston asetuksen 13 §:n nojalla terveystarkkailuluokkaan 1.

10 §

Tieteellistä tutkimusta ja koristevesieläimiä koskevat poikkeukset

Mitä tässä luvussa säädetään, ei koske:

- 1) vesieläinten tai niiden sukusolujen siirtoja tieteellistä tutkimusta varten sellaisiin tutkimustiloihin, jotka eivät ole suoraan yhteydessä ympäröivään vesistöön, ja joista ei siirretä vesieläimiä tai niiden sukusoluja muualle; eikä
- 2) sellaisten koristevesieläinten tai niiden sukusolujen siirtoja, joita pidetään ei-kaupallisissa akvaarioissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vesieläinten ja sukusolujen siirtämiseen on kuitenkin sovellettava, mitä eläintautilain 74 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

4 luku

Toimenpiteet epäiltäessä helposti leviävää eläintautia pitopaikassa

11 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös

Jos kyseessä on pitopaikassa pidettävissä vesiviljelyeläimissä esiintyvää helposti leviävää eläintautia koskeva virallinen eläintautiepäily, on tehtävä eläintautilain 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös, jolla:

- 1) kielletään vesiviljelyeläinten ja niiden sukusolujen tuominen pitopaikkaan ja niiden vieminen sieltä pois;
- 2) veloitetaan riittävällä tarkkuudella luetteloimaan pitopaikassa olevat vesiviljelyeläimet ja niiden sukusolut altaittain sekä pitämään luettelo ajan tasalla;
- 3) kielletään vesiviljelyeläimistä saatujen sivutuotteiden vieminen pois pitopaikasta muutoin kuin hävitettäväksi tavalla, josta ei aiheudu taudin leviämisen vaaraa;
- 4) kielletään muiden sellaisten aineiden tai välineiden, jotka voivat levittää tautia, vieminen pois pitopaikasta;
- 5) veloitetaan huolehtimaan ajoneuvojen ja henkilöiden suojarusteiden asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfiointista; sekä
- 6) veloitetaan keräämään jokaisen altaan osalta erikseen vesiviljelyeläinten päivittäistä kuolleisuutta koskevat tiedot vähintään kahden viikon ajalta ja toimittamaan tiedot aluehallintovirastolle.

12 §

Päätöksestä poikkeaminen

Eläintautilain 23 §:n 3 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voi koskea mitä tahansa 11 §:ssä 1—6 kohdassa tarkoitettua kieltoa tai toimenpidettä.

13 §

Toimenpiteet pitopaikoissa, joista tauti on voinut tarttua tai joihin se on voinut levitä

Eläintautilain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tarkastuksessa on arvioitava, ovatko esille tulleet seikat riittäviä perustamaan virallisen eläintautiepäilyn sellaisessa jäljitetyssä pitopaikassa, josta tauti on voinut tarttua tai johon se on voinut levitä.

Tarkastus on ulotettava kaikkiin pitopaikan kasvatusyksiköihin ja sen yhteydessä on tarkastettava vesiviljelyeläinten kuolleisuutta koskevat tiedot. Tarkastusta koskevat tiedot on toimitettava aluehallintovirastolle.

Virallisen eläintautiepäilyn kyseessä ollen sovelletaan, mitä 11 ja 12 §:ssä säädetään.

5 luku

Toimenpiteet, kun pitopaikassa on todettu helposti leviävä eläintauti

14 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös ja siitä poikkeaminen

Kun pitopaikan vesiviljelyeläimissä on todettu helposti leviävä eläintauti, on tehtävä viipymättä eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös, ellei sitä ole vielä tehty virallisen eläintautiepäilyn perusteella. Päätöksellä toimija on määrättävä noudattamaan 11 §:n 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettuja kieltoja ja velvoitteita.

Päätöksestä voidaan myöntää eläintautilain 23 §:n 3 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa. Lupaa ei kuitenkaan voida myöntää taudille alttiiden tai vektorilajeina toimivien vesiviljelyeläinten taikka niiden sukusolujen viemiseen pois pitopaikasta, ellei:

- 1) vesiviljelyeläimiä kuljeteta suoraan lopetettaviksi tai sukusoluja hävitettäväksi tavalla, josta ei aiheudu taudin leviämisen vaaraa;
- 2) vesiviljelyeläimiä kuljeteta suoraan teurastettaviksi ja perattaviksi sellaiseen perkaamoon, jonka toimintaan on saatu eläintautilain 55 §:n 2 momentissa tarkoitettu lupa.

Jos kyseessä on VHS- tai IHN-taudin leviämisen estämiseksi tehty päätös, voidaan lisäksi myöntää lupa vesiviljelyeläinten tai sukusolujen kuljettamiseksi suoraan sellaisella alueella sijaitsevaan pitopaikkaan, joka on mainitun taudin osalta luokiteltu eläintautilain 41 §:ssä tarkoitettuun luokkaan 5.

15 §

Päätös eläintaudin hävittämiseksi pitopaikasta

Helposti leviävän eläintaudin toteamisen jälkeen on eläintautilain 26 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä määrättävä pitopaikan vesiviljelyeläimet lopetettaviksi ja sukusolut hävitettäväksi viipymättä. Myyntikoon saavuttaneet vesiviljelyeläimet, joissa ei ole taudin oireita, voidaan kuitenkin määrätä lopettamisen sijaan teurastettaviksi ja perattaviksi perkaamossa, jonka toimintaan on saatu eläintautilain 55 §:n 2 momentissa tarkoitettu lupa.

Lopetettujen ja pitopaikassa itsestään kuolleiden vesiviljelyeläinten raadot, sukusolut ja muut sivutuotteet on määrättävä hävitettäväksi tavalla, josta ei aiheudu taudin leviämisen vaaraa. Lopetettaviksi määräytyistä vesiviljelyeläimistä on tarvittaessa määrättävä otettavaksi näytteitä epidemiologisia tutkimuksia varten.

Kaikki pitopaikassa olevat, kyseessä olevan taudin todennäköisesti saastuttamat tuotteet, sivutuotteet, aineet ja jätteet on määrättävä hävitettäväksi tai käsiteltäväksi siten, että niissä mahdollisesti olevat taudinaiheuttajat tuhoutuvat.

Altaat, verkkokassit ja muut rakenteet, joissa vesiviljelyeläimiä on pidetty, niiden ympäristö, vesiviljelyeläinten tai sivutuotteiden kuljetukseen käytetyt ajoneuvot sekä vesiviljelyeläinten hoidossa käytetyt työvälineet, varusteet ja muu todennäköisesti saastunut kalusto ja laitteisto on määrättävä puhdistettavaksi ja desinfioitavaksi sen jälkeen, kun 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on suoritettu taikka toimenpiteiden kohteeksi määrätyt eläimet ja tuotteet on kuljetettu pois. Jos välineitä ja laitteita ei ole mahdollista desinfioida, on ne määrättävä hävitettäväksi.

Päätöstä täytäntöön panevan valvontaviranomaisen tulee pitää yksityiskohtaista luetteloä hävitetystä omaisuudesta.

16 §

Uusien vesiviljelyeläinten ja sukusolujen tuominen pitopaikkaan

Pitopaikkaan hävittämistoimenpiteiden suorittamisen jälkeen otettavat uudet vesiviljelyeläimet ja sukusolut on eläintautilain 26 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä tutkittaviksi tavalla, joka on tauti ja tuotantomuoto huomioon ottaen riittävä tartunnan häviämisen varmistamiseksi.

17 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävän päätöksen voimassaolo

Eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan kumota osittain, kun altaat, verkkokassit ja muut rakenteet, joissa kaloja on pidetty, ovat taudin hävittämistoimenpiteiden suorittamisen jälkeen olleet tyhjillään vesiviljelyeläimistä ja mahdollisuuksien mukaan vedestä riittävän pitkän ajan tartunnan häviämisen varmistamiseksi. Mikäli rakenteita ei voida tyhjentää vedestä, niiden on tullut olla tyhjillään vesiviljelyeläimistä vähintään kuuden kuukauden ajan. Päätös on jätettävä voimaan siltä osin kuin sillä:

- 1) veloitetaan riittävällä tarkkuudella luetteloimaan pitopaikassa olevat vesiviljelyeläimet ja sukusolut altaittain sekä pitämään luettelo ajan tasalla; sekä
- 2) kielletään vesiviljelyeläinten ja niiden sukusolujen vieminen pois pitopaikasta.

Voimaan jääneistä kielloista ja velvoitteista poikkeamiseen sovelletaan, mitä 14 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan kumota kokonaan sen jälkeen, kun

- 1) pitopaikkaan otettuja uusia vesiviljelyeläimiä ja sukusoluja koskevat tutkimukset on suoritettu ja niiden tulokset ovat olleet kielteisiä; taikka
- 2) pitopaikan rakenteet ovat olleet tyhjillään vedestä vähintään kahden vuoden ajan tai pitopaikka on ollut tyhjillään taudille alttiista vesiviljelyeläimistä vähintään neljän vuoden ajan.

Sen lisäksi, mitä 1—3 momentissa säädetään, eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan kumota, kun virallinen eläintautiepäily on suljettu pois.

18 §

Poikkeukset VHS- tai IHN-taudin yhteydessä

Jos pitopaikassa on todettu VHS- tai IHN-tautia, Elintarviketurvallisuusvirasto voi 15 §:ssä säädetystä poiketen päättää, että oireettomia vesiviljelyeläimiä ei lopeteta välittömästi, vaan että ne voidaan kasvattaa myyntikokoon ja sen jälkeen teurastaa ja perata sellaisessa perkaamossa, jonka toimintaan on saatu eläintautilain 55 §:n 2 momentissa tarkoitettu lupa. Päätöksen tekeminen edellyttää, ettei hävittämistoimenpiteiden lykkääminen oleellisesti lisää vaaraa eläintaudin leviämisestä.

Jos taudin hävittämistoimenpiteitä lykätään, 15 §:n 4 momentissa säädetty toimenpiteet tulee määrätä suoritettaviksi vasta, kun kaikki pitopaikassa olevat vesiviljelyeläimet on lopetettu tai teurastettu ja sukusolut hävitetty.

6 luku

Alueelliset toimenpiteet helposti leviävän eläintaudin vastustamiseksi

19 §

Rajoitusvyöhykkeen perustaminen

Kun helposti leviävää eläintauti on todettu pitopaikassa, taudin esiintymispaikan ympärille perustetaan eläintautilain 33 §:n nojalla rajoitusvyöhyke.

20 §

Vesieläimiä ja niiden sukusoluja koskeva siirtokielto

Taudille alttiiden tai vektorilajeihin kuuluvien vesiviljelyeläinten sekä niiden sukusolujen kuljettaminen rajoitusvyöhykkeellä, rajoitusvyöhykkeelle tai rajoitusvyöhykkeeltä pois on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä kiellettävä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kielto on ulotettava koskemaan myös taudille alttiiden ja vektorilajeihin kuuluvien, toiseen elinympäristöön siirrettäviksi tarkoitettujen vesieläinten ja niiden sukusolujen kuljettamista.

21 §

Rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevien pitopaikkojen tarkastaminen

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kunnaneläinlääkäri on määrättävä tarkastamaan rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevat taudille alttiiden vesiviljelyeläinten pitopaikat ja ottamaan niistä tarvittavat seurantanäytteet. Tarkastuksen yhteydessä pitopaikan altaat ja verkkokassit on tarkastettava oireilevien ja kuolleiden vesiviljelyeläinten varalta. Lisäksi on tarkastettava pitopaikan eläinluettelot ja vesiviljelyeläinten kuolleisuutta koskeva kirjanpito.

22 §

Rajoitusvyöhykkeellä toteutettavat toimenpiteet tartunnan leviämisen estämiseksi

Rajoitusvyöhykkeellä on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä:

- 1) vyöhykkeellä sijaitsevista taudille alttiiden vesiviljelyeläinten pitopaikoista vastuussa olevat toimijat seuraamaan vesiviljelyeläinten terveydentilaa ja kuolleisuutta;
- 2) taudille alttiiden vesiviljelyeläinten pitopaikoissa käyvät henkilöt huolehtimaan suojavaatteiden käytöstä sekä varusteidensa asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfiointista; sekä
- 3) taudille alttiista vesiviljelyeläimistä vastuussa olevat toimijat ja vesiviljelyeläimistä saatujen sivutuotteiden haltijat hävittämään pitopaikoista peräisin olevat kuolleet vesiviljelyeläimet ja muut sivutuotteet tavalla, josta ei aiheudu taudin leviämisen vaaraa.

23 §

Kuljetusvälineiden desinfiointi

Kuljetusvälineet, joita on käytetty rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevista pitopaikoista peräisin olevien taudille alttiiden vesiviljelyeläinten tai niiden sukusolujen taikka niistä saatujen sivutuotteiden kuljetukseen, on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä pestäväksi ja desinfioitavaksi lastin purkamisen jälkeen.

24 §

Vesiviljelyeläimiä ja niiden sukusoluja koskeva istutuskielto

Taudille alttiiden vesiviljelyeläinten ja niiden sukusolujen vapauttaminen luontoon rajoitusvyöhykkeellä on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä.

25 §

Rajoitusvyöhykkeellä noudatettavista kielloista ja toimenpiteistä poikkeaminen

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 20 §:n 2 momentissa ja 22—24 §:ssä tarkoitetusta kiellosta tai toimenpiteestä.

Lupa 20 §:n 1 momentissa tarkoitettusta kiellosta poikkeamiseen voidaan myöntää, jos vesiviljelyeläimet tai niiden sukusolut kuljetetaan:

- 1) vesiviljelyeläimet suoraan lopetettaviksi tai sukusolut suoraan hävitettäväksi tavalla, josta ei aiheudu asianomaisen taudin leviämisen vaaraa; tai
- 2) vesiviljelyeläimet suoraan teurastettaviksi ja perattaviksi sellaiseen perkaamoon, jonka toimintaan on saatu eläintautilain 55 §:n 2 momentissa tarkoitettu lupa.

Jos rajoitusvyöhyke on perustettu VHS- tai IHN-taudin leviämisen estämiseksi, voidaan lisäksi myöntää lupa 20 §:n 1 momentissa tarkoitettusta kiellosta poikkeamiseen vesiviljelyeläinten tai niiden sukusolujen kuljettamiseksi suoraan sellaisella alueella sijaitsevaan pitopaikkaan, joka on mainitun taudin osalta luokiteltu eläintautilain 41 §:ssä tarkoitettuun luokkaan 5.

26 §

Rajoitusvyöhykkeen lakkauttaminen

Rajoitusvyöhyke voidaan lakkauttaa, kun Elintarviketurvallisuusviraston määräämät taudin hävittämistoimenpiteet on suoritettu loppuun niissä vyöhykkeellä sijaitsevissa pitopaikoissa, joissa tauti on todettu, ja tämän jälkeen:

- 1) rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevissa pitopaikoissa on tehty tarvittavat tutkimukset taudin varalta, ja niiden tulokset ovat olleet kielteiset; tai
- 2) rajoitusvyöhykkeellä ei ole viljelty taudille alttiita vesiviljelyeläimiä neljään vuoteen.

7 luku

Toimenpiteet kun pitopaikassa epäillään tai todetaan valvottavaa eläintautia

27 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös

Jos kyseessä on vesiviljelyeläimissä esiintyvää valvottavaa eläintautia koskeva virallinen eläintautiepäily tai pitopaikan vesiviljelyeläimissä on todettu valvottava eläintauti, on tehtävä eläintautilain 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös, jolla:

- 1) kielletään vesiviljelyeläinten ja niiden sukusolujen tuominen pitopaikkaan ja niiden vieminen sieltä pois;

2) veloitetaan riittävällä tarkkuudella luetteloimaan pitopaikassa olevat vesiviljelyeläimet ja niiden sukusolut altaittain sekä pitämään luettelo ajan tasalla;

3) kielletään sellaisten aineiden tai välineiden vieminen pois pitopaikasta, jotka voivat levittää tautia; sekä

4) veloitetaan huolehtimaan työvälineiden ja henkilöiden suojavarusteiden asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfiointista.

Edellä 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja kieltoja ei kuitenkaan uloteta koskemaan vesiviljelyeläinten tai niiden sukusolujen taikka aineiden tai välineiden viemistä sellaiselle Suomen alueelle, jolla kyseessä olevaa tautia ei ole nimetty vastustettavaksi eläintaudiksi.

28 §

Päätöksestä poikkeaminen

Eläintautilain 23 §:n 3 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voi koskea mitä tahansa 27 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua kieltoa tai toimenpidettä.

29 §

Toimenpiteet pitopaikoissa, joista tauti on voinut tarttua tai joihin se on voinut levitä

Eläintautilain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tarkastuksessa on arvioitava, ovatko esille tulleet seikat riittäviä perustamaan virallisen eläintautiepäilyn sellaisessa jäljitetyssä rajoitusalueen ulkopuolella sijaitsevassa pitopaikassa, josta tauti on voinut tarttua tai johon se on voinut levitä.

Tarkastus on ulotettava kaikkiin pitopaikan kasvatusyksiköihin, ja sen yhteydessä on tarkastettava vesiviljelyeläinten kuolleisuutta koskevat tiedot. Tarkastusta koskevat tiedot on toimitettava aluehallintovirastolle.

Virallisen eläintautiepäilyn kyseessä ollen sovelletaan, mitä 27 ja 28 §:ssä säädetään.

30 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävän päätöksen voimassaolo

Eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan kumota osittain, kun:

1) pitopaikka tai ne pitopaikan osat, joissa kyseessä olevaa tautia on todettu tai epäillään esiintyvän, on tyhjennetty kerralla kokonaan vesiviljelyeläimistä ja sukusoluista, jonka jälkeen pitopaikka tai tyhjennetyt osat on puhdistettu ja desinfioitu ja pidetty tyhjillään vedestä vähintään kuuden viikon ajan tai, jos pitopaikkaa tai sen osia ei voida pitää tyhjillään vedestä, pidetty tyhjillään vesiviljelyeläimistä riittävän kauan tartunnan häviämiseksi; taikka

2) toimija on esittänyt aluehallintovirastolle suunnitelman, jolla pitopaikka tyhjenetään vaiheittain niistä vesiviljelyeläimistä ja sukusoluista, joissa kyseessä olevaa tautia on todettu tai epäillään esiintyvän, jolla pitopaikka tai sen tyhjennettyjä osia puhdistetaan ja desinfioidaan ja pidetään tyhjillään vedestä tai vesiviljelyeläimistä kohdassa 1 tarkoitetulla tavalla ja jolla estetään taudin leviäminen pitopaikasta tuotteiden, aineiden tai välineiden välityksellä.

Päätös on jätettävä voimaan siltä osin kuin sillä:

1) veloitetaan riittävällä tarkkuudella luetteloimaan pitopaikassa olevat vesiviljelyeläimet ja sukusolut altaittain sekä pitämään luettelo ajan tasalla;

2) kielletään vesiviljelyeläinten ja niiden sukusolujen vieminen pois pitopaikasta; sekä

3) veloitetaan huolehtimaan työvälineiden ja henkilöiden suojarusteiden asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfektiosta.

Voimaan jääneistä kielloista ja velvoitteista poikkeamiseen sovelletaan, mitä 28 §:ssä säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan kumota kokonaan sen jälkeen, kun:

1) edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa suunnitelma on toteutettu; ja

2) pitopaikkaan tai sen tyhjennettyihin osiin otetut uudet vesiviljelyeläimet ja sukusolut on tutkittu tavalla, joka on tauti ja tuotantomuoto huomioon ottaen riittävä tartunnan häviämisen varmistamiseksi, ja tutkimusten tulokset ovat olleet kielteisiä.

Päätös voidaan myös kumota kokonaan sen jälkeen, kun pitopaikan rakenteet ovat olleet tyhjillään vedestä vähintään kahden vuoden ajan tai pitopaikka on ollut tyhjillään taudille alttiista vesiviljelyeläimistä vähintään neljän vuoden ajan.

Sen lisäksi, mitä 1—5 momentissa säädetään, eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan kumota, kun virallinen eläintautiepäily on suljettu pois.

8 luku

Alueelliset toimenpiteet valvottavan eläintaudin vastustamiseksi

31 §

Rajoitusalueet

Eläintautilain 35 §:ssä säädetään mahdollisuudesta perustaa maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä rajoitusalueita vastustettavan eläintaudin leviämisen estämiseksi. Päätöksissä määrätään rajoitusalueilla noudatettavista, lain 36 §:n mukaisista kielloista, ehdoista, rajoituksista ja toimenpiteistä.

32 §

Rajoitusalueilla noudatettavista kalojen siirtämistä koskevista kielloista poikkeaminen

Rajoitusalueella noudatettavasta kalojen siirtämistä koskevasta kiellosta voidaan myöntää eläintautilain 38 §:ssä tarkoitettu poikkeuslupa. Luvan myöntäminen edellyttää, että siirto ei olennaisesti lisää vaaraa sen taudin leviämisestä alueen ulkopuolelle, jonka vastustamiseksi alue on perustettu. Taudin leviämisvaaraan arvioinnissa tulee ottaa huomioon erityisesti kyseessä olevaa kalakantaa koskevat taudin varalta tehtyjen tutkimusten tulokset, kalojen terveys pyyntialueen lähistöllä sijaitsevissa pitopaikoissa sekä riski taudin leviämisestä määränäänä olevan alueen pitopaikkoihin.

Poikkeusluvalla siirrettävien kalojen tulee olla silmämääräisesti terveitä ja elinvoimaisia, eikä siirrettävissä kalaryhmissä saa esiintyä lisääntyneitä kuolleisuutta. Lupamääräyksillä tulee varmistaa, että siirron yhteydessä tehdään tarvittavat tutkimukset taudin varalta. Jos kalat siirretään pitopaikkaan, ne on pidettävä eristettyinä siihen asti, kun poikkeusluvassa määrätyistä tutkimuksista on saatu kielteinen tulos. Jos tutkimuksissa todetaan tautia tai tutkimusta ei ole tehty, kalat on lopetettava ja raadot hävitettävä.

9 luku

Erinäiset säännökset

33 §

Seurantasuunnitelma

Elintarviketurvallisuusviraston on sisällytettävä eläintautilain 18 §:ssä tarkoitettuun seurantasuunnitelmaan neuvoston direktiivissä 2006/88/EY säädettyjen riskiin perustuvien eläinten terveyden seurantajärjestelmien suuntaviivoista annetun komission päätöksen 2008/896/EY suuntaviivojen mukaiset seurantatutkimukset.

34 §

Rokotukset

EHN-, VHS-, IHN-, ISA-, IPN-, BKD-, SAV-, KHV- ja SVC-taudin rokotteen käyttö vesiviljelyeläimille on kielletty koko maassa, ellei rajoitusvyöhykkeellä toteutettavista hätärokotuksista eläintautilain 40 §:n nojalla toisin säädetä.

35 §

Valmiussuunnitelma

Alueellinen valmiussuunnitelma EHN- ja ISA-taudin varalta tulee laatia vesiviljelyeläinten terveysdirektiivin 47 artiklan mukaisesti.

36 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Tällä asetuksella kumotaan:

- 1) kaloissa, äyriäisissä ja nilviäisissä esiintyvien eläintautien vastustamisesta annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus 470/2008; sekä
- 2) kalojen bakteeriperäisen munuaistaudin vastustamisesta annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus 57/2012.

37 §

Siirtymäsäännös

Edellä 36 §:n 2 momentin 1 kohdassa mainitun asetuksen nojalla annetut poikkeusluvut jäävät voimaan lupapäätöksessä mainitun voimassaoloajan loppuun asti.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta

Maa- ja metsätalousministeri
Jari Koskinen

Neuvotteleva virkamies
Kajsa Hakulin